

ZAPOTRZEBOWANIE NA KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE ZAWODOWE NA MAZOWIECKIM RYNKU PRACY

Powiat mławski

**Badanie realizowane
na zlecenie:**

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

ul. Młynarska 16
01-205 Warszawa

**Wykonawca
badania:**

44-206 Rybnik
ul. Kowalczyka 17
tel. 32 422 17 07
biuro@biostat.com.pl

Autorzy raportu:

Bartosz Olcha – kierownik projektu
dr Małgorzata Zofia Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Marian Płaszczyca – członek zespołu badawczego
dr Ewa Tkocz-Piszczek – członek zespołu badawczego
Jakub Galeja – członek zespołu badawczego
Rafał Piszczek – członek zespołu badawczego
Barbara Gorzawska – członek zespołu badawczego
Jeremiasz Pilarz- członek zespołu badawczego

Termin realizacji:

wrzesień – grudzień 2017 r.

Informacje nt. badania

Podstawowym celem zrealizowanego badania była charakterystyka popytu na pracę na poziomie powiatów i województwa mazowieckiego z wyodrębnieniem różnych źródeł danych, zestawienie informacji pochodzących z tych źródeł, wskazanie na różnice i podobieństwa między nimi, interpretacja różnic.

W toku realizacji badania poszukiwano odpowiedzi na pięć głównych pytań sformułowanych na etapie konceptualizacji projektu:

1. Na jakie zawody jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
2. Na jakie kwalifikacje zawodowe jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
3. Na jakie kompetencje jest popyt w poszczególnych powiatach i województwie?
4. W jakich branżach jest największy a w jakich najmniejszy popyt na pracę w poszczególnych powiatach i województwie?
5. Jakie jest zróżnicowanie w zakresie popytu na pracę pomiędzy powiatami?

W niniejszym opracowaniu znajdują się wyniki analizy ogłoszeń o wolnych miejscach. Ogłoszenia pozyskane zostały z publikatorów zewnętrznych (strony internetowe, tytuły prasowe) oraz pozyskane bezpośrednio z zasobów Powiatowego Urzędu Pracy. Analiza objęła ogłoszenia opublikowane w okresie: 1.09.2017 r. – 31.10.2017 r.

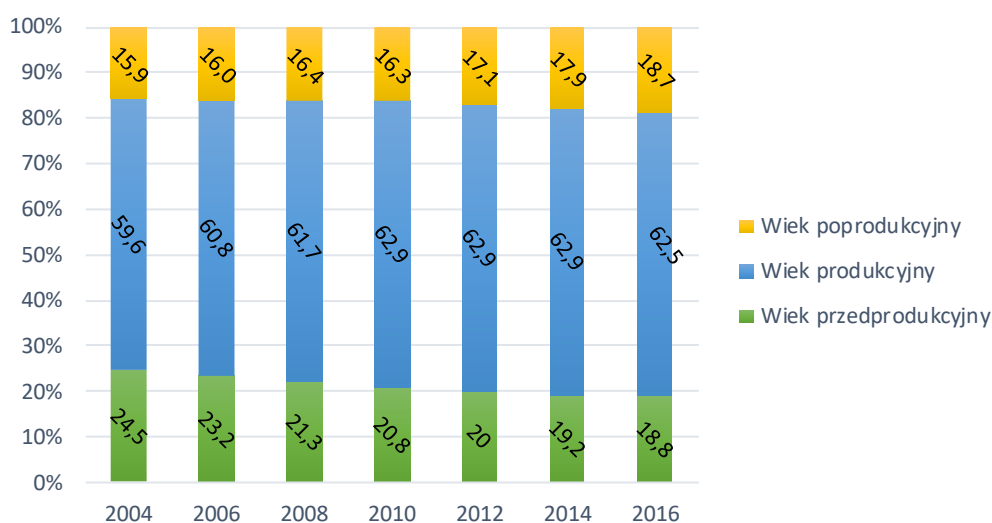
Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku analizy powiatowej.

Charakterystyka powiatu

Powiat mławski rozciąga się na powierzchni ok. 1182km², a w jego skład wchodzi łącznie dziesięć gmin (jedna miejska oraz dziewięć wiejskich), odpowiednio: Mława (gmina miejska), Dzierzgowo (gmina wiejska), Lipowiec Kościelny (gmina wiejska), Radzanów (gmina wiejska), Strzegowo (gmina wiejska), Stupsk (gmina wiejska), Szreńsk (gmina wiejska), Szydłowo (gmina wiejska), Wieczfnia Kościelna (gmina wiejska), Wiśniewo (gmina wiejska)¹.

Powiat jest zamieszkiwany przez 73700 mieszkańców, z czego 36119 stanowią mężczyźni, a 37581 kobiety. Jest to obszar o niskiej gęstości zaludnienia (62 osób/km²). Populacja mieszkańców powiatu od roku 2004 do roku 2016 jest stała. Jednocześnie powiat cechuje ujemny przyrost naturalny kształtujący się na poziomie -6.

Rysunek 1. Procentowy skład ludności powiatu mławskiego (2016)

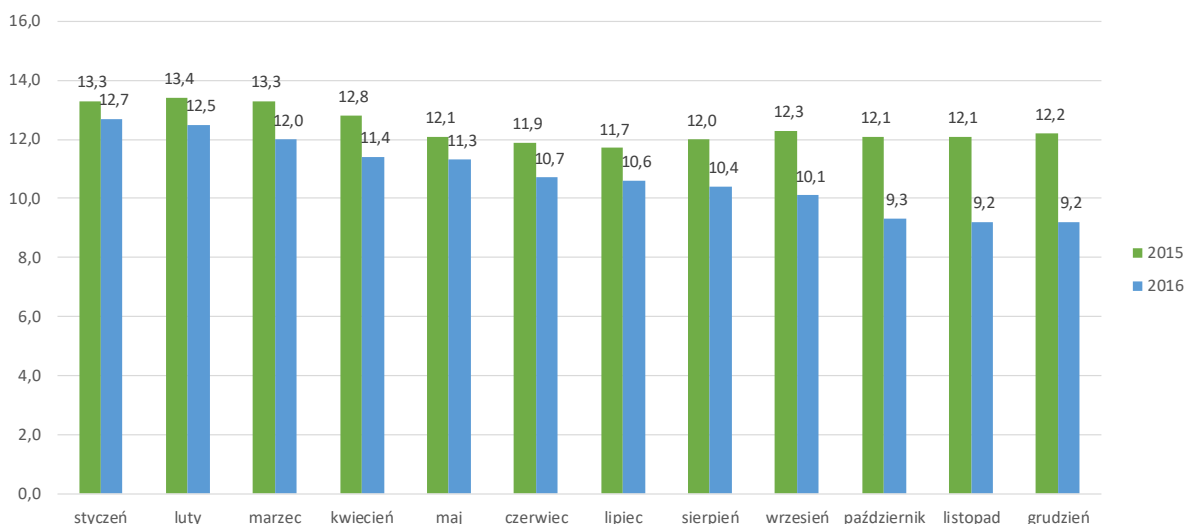
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dane wskazują ponadto, że ponad 62% mieszkańców powiatu jest w wieku produkcyjnym, 19% w wieku przedprodukcyjnym, a 19% w wieku poprodukcyjnym. Większość populacji powiatu stanowią zatem osoby aktywne na rynku pracy. W zakresie migracji ludności, w roku 2016 zarejestrowano 664 zameldowań w ramach ruchu wewnętrznego oraz 707 wymeldowań.

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016 r

W wyniku tych ruchów, saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu mławskiego -43². Saldo migracji zagranicznych w 2016 roku w powiecie mławskim wyniosło natomiast 11³.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mławskim

Jak wynika z analizy rynku pracy na 1000 mieszkańców pracuje 207 osób. Jest to wskaźnik mniejszy od danych dla województwa mazowieckiego oraz danych krajowych. Wśród osób pracujących 54% stanowią kobiety, zaś 46% mężczyźni. Powiat mławski charakteryzuje się wyższą stopą bezrobocia (9,2%) w porównaniu do danych dla województwa mazowieckiego (7,0%). Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi 3262,68 zł⁴.

Struktura ofert pracy objętych analizą

² Tamże

³ Tamże

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2016

Pierwszym etapem analizy zgromadzonych ogłoszeń o wolnych miejscach pracy była charakterystyka branżowa podmiotów, które w badanym okresie poszukiwały pracowników. Ogółem analizą objęto 302 ogłoszenia (152 ogłoszenia z publikatorów i 150 ogłoszeń z PUP). 83,8% zgromadzonych ogłoszeń pochodziło bezpośrednio od pracodawców, źródłem 4,3% ofert były agencje zatrudnienia. W przypadku pozostałych ofert nie udało się zidentyfikować podmiotu. Szczegółowe dane uwzględniające podział na źródło ogłoszenia przedstawione zostały w poniższej tabeli. Z zestawienia wynika, że w okresie objętym badaniem największym potencjałem zatrudnieniowym w powiecie mławskim charakteryzowały się branże: Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe; Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja F – Budownictwo; Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

Analiza struktury ogłoszeń o wolnych miejscach pracy w podziale uwzględniającym źródło pochodzenia oferty wykazała ponadto, że pracowników za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwały przede wszystkim podmioty związane z przetwórstwem przemysłowym, handlem i naprawą pojazdów mechanicznych, oraz budownictwem. Wśród ogłoszeń internetowych/prasowych największe odsetki pochodziły od podmiotów działających w obszarach związanych z handlem i naprawą pojazdów, przetwórstwem przemysłowym, oraz budownictwem.

Tabela 1. Struktura ofert objętych analizą

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=150]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=91]	Ogółem [%; N=241]
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	27,3%	22,0%	25,3%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	18,0%	29,7%	22,4%
Sekcja F – Budownictwo	12,0%	13,2%	12,4%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5,3%	12,1%	7,9%
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,3%	0,0%	5,8%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4,0%	7,7%	5,4%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	4,7%	3,3%	4,1%

Sekcja PKD	Struktura ofert z PUP [%; N=150]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=91]	Ogółem [%; N=241]
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,7%	3,3%	4,1%
Sekcja P – Edukacja	5,3%	1,1%	3,7%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	2,0%	3,3%	2,5%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3,3%	0,0%	2,1%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,6%	2,2%	0,8%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,3%	0,0%	0,8%
Sekcja D- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,7%	0,0%	0,4%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,7%	0,0%	0,4%
Sekcja L- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,7%	0,0%	0,4%
Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0%	1,1%	0,4%

Zapotrzebowanie na zawody

Na potrzeby niniejszego opracowania zawody wymienione w ogłoszeniach o wolnych miejscach pracy zagregowane zostały do wielkich grup zawodów. W powiecie mławskim najwięcej ogłoszeń dotyczyło poszukiwania w grupach: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy usług i sprzedawcy; pracownicy wykonujący prace proste; technicy i inny średni personel.

Analiza struktury ogłoszeń w podziale źródłowym wykazała również, że za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwani byli przede wszystkim pracownicy wykonujący prace proste oraz pracownicy usług i sprzedawcy. Ogłoszenia pochodzące z publikatorów najczęściej zawierały oferty pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług i sprzedawców.

Tabela 2. Zapotrzebowanie na zawody

Nazwa grupy wielkiej	Struktura ofert z PUP [%; N=150]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=152]	Ogółem [%; N=302]
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13,3%	31,6%	22,5%
Pracownicy usług i sprzedawcy	16,0%	20,4%	18,2%
Pracownicy wykonujący prace proste	18,7%	14,5%	16,6%
Technicy i inny średni personel	14,0%	10,5%	12,3%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7%	7,2%	9,9%
Specjaliści	11,3%	4,6%	7,9%
Pracownicy biurowi	11,3%	3,3%	7,3%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2,7%	3,9%	3,3%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,0%	3,9%	2,0%

Zapotrzebowanie na kwalifikacje

Ogłoszenia w wolnych miejscach pracy zanalizowano także pod kątem ich zawartości. Informacja o doświadczeniu zawodowym pojawiła się tylko w ogłoszeniach z publikatorów, w żadnym z ogłoszeń z PUP się nie pojawiła. Wymóg doświadczenia zawodowego miał miejsce w przypadku 8,9% ogłoszeń. Z tej puli 55,6% ofert pracy zawierało wymóg doświadczenia na podobnym stanowisku. Konieczność posiadania doświadczenia branżowego została wyartykułowana w treści 11,1% ogłoszeń. Dodatkowo zauważyć należy, że w przypadku 33,3% ogłoszeń pracodawcy jasno określili, że jakiegokolwiek doświadczenie (branżowe lub na podobnym stanowisku) nie jest wymagane.

Tabela 3. Wymagane doświadczenie

Wymagane doświadczenie	Ogółem [%; N=27]
Doświadczenie na podobnym stanowisku	55,6%
Niewymagane	33,3%
Doświadczenie w branży	11,1%

Informacja o wymaganym stażu pracy pojawiła się w przypadku 4,3% ogłoszeń (8,6% ogłoszeń z publikatorów i 0,7% ogłoszeń z PUP). Spośród ogłoszeń, w których wspomniany został staż pracy, 76,9% ofert zawierało zapis o konieczności posiadania stażu pracy. W przypadku pozostałych ofert autor ogłoszenia zawarł w ich treści zapis potwierdzający, że staż pracy nie jest wymagany. Średni staż pracy wynosił 1,9 lat. Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających ten wymóg, dane przedstawione zostały dla ogółu.

Tabela 4. Wymagany staż pracy

Wymagany staż pracy	Ogółem [%; N=13]
Wymóg stażu pracy	76,9%
Niewymagany staż pracy	23,1%

W 42,7% spośród zgromadzonych ogłoszeń pojawiła się informacja dotycząca pożądanego wykształcenia (58,66% ogłoszeń z PUP, 12,5% z publikatorów). Podmioty poszukujące pracowników relatywnie najczęściej oczekiwały wykształcenia zasadniczego zawodowego. Mniej liczne były ogłoszenia, w których odnotowano wymóg posiadania m.in. ukończonej szkoły średniej lub podstawowej.

Tabela 5. Wymagane wykształcenie

Wymagane wykształcenie	Struktura ofert z PUP [%; N=88]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=19]	Ogółem [%; N=107]
zasadnicze zawodowe	33,6%	13,6%	30,2%
ukończona szkoła średnia - bez sprecyzowania	27,1%	18,2%	25,6%
ukończona szkoła podstawowa	23,4%	0%	19,4%
wyższe zawodowe (licencjat, tytuł inżyniera)	11,2%	22,7%	13,2%
średnie techniczne	2,8%	13,6%	4,7%
wyższe magisterskie	0%	22,7%	3,9%
średnie ogólnokształcące	0%	9,1%	1,6%
ukończone gimnazjum	1,9%	0%	1,6%

Informacja na temat oczekiwanej znajomości języka lub języków obcych odnotowana została w przypadku 7,9% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy (6,6% ogłoszeń z PUP, 9,2% z publikatorów). Analiza ofert wykazała, że od kandydatów do pracy najczęściej oczekiwano znajomości języka angielskiego. W pozostałych ogłoszeniach pojawiły się wymogi w zakresie opanowania języków niemieckiego, oraz ukraińskiego i koreańskiego.

Tabela 6. Wymagane języki obce

Wymagane języki obce	Struktura ofert z PUP [%; N=10]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=14]	Ogółem [%; N=24]
Język angielski	50%	64,3%	58,3%
Język niemiecki	0%	35,7%	20,8%
Język ukraiński	40%	0%	16,7%
Język koreański	10%	0%	4,2%

Zbadano również jak w zgromadzonych ofertach pracy przedstawia się rozkład dotyczący uprawnień do kierowania pojazdami. 7,3% ogłoszeń zawierało informację o wymogu posiadania prawa jazdy (10,7% ogłoszeń z PUP i 4,0% ogłoszeń z publikatorów). W trakcie analizy materiału ustalono, że wśród najczęściej wymaganych kategorii znalazły się prawo jazdy kategorii B i B1 oraz kategorii B+E, C+E, D+E.

Tabela 7. Wymagana kategoria prawa jazdy

Wymagane prawo jazdy	Struktura ofert z PUP [%; N=16]	Struktura ofert z publikatorów [%; N=6]	Ogółem [%; N=22]
Prawo jazdy kategorii B, B1	68,8%	83,3%	72,7%
Prawo jazdy kategorii B+E, C+E lub D+E	18,8%	16,7%	18,2%
Prawo jazdy kategorii C, C1	12,5%	0%	9,1%

W 2% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy pojawiły się dane na temat wymaganych kwalifikacji i uprawnień zawodowych (3,3% ogłoszeń z PUP i 0,7% ogłoszeń z publikatorów). W powiecie mławskim do najczęściej wymaganych kwalifikacji zaliczyć należy do kierowania wózkiem widłowym; do obsługi maszyn/urządzeń; do przewozu materiałów/osób. Ponadto, 5,3% ofert pracy zawierało informacje o innych wymaganiach stawianych kandydatom (m.in. licencje, kursy). Wymieniano tutaj najczęściej wymóg posiadania książeczki sanitarno-epidemiologicznej oraz ukończony kurs obsługi kasy fiskalnej.

Tabela 8. Inne wymagania

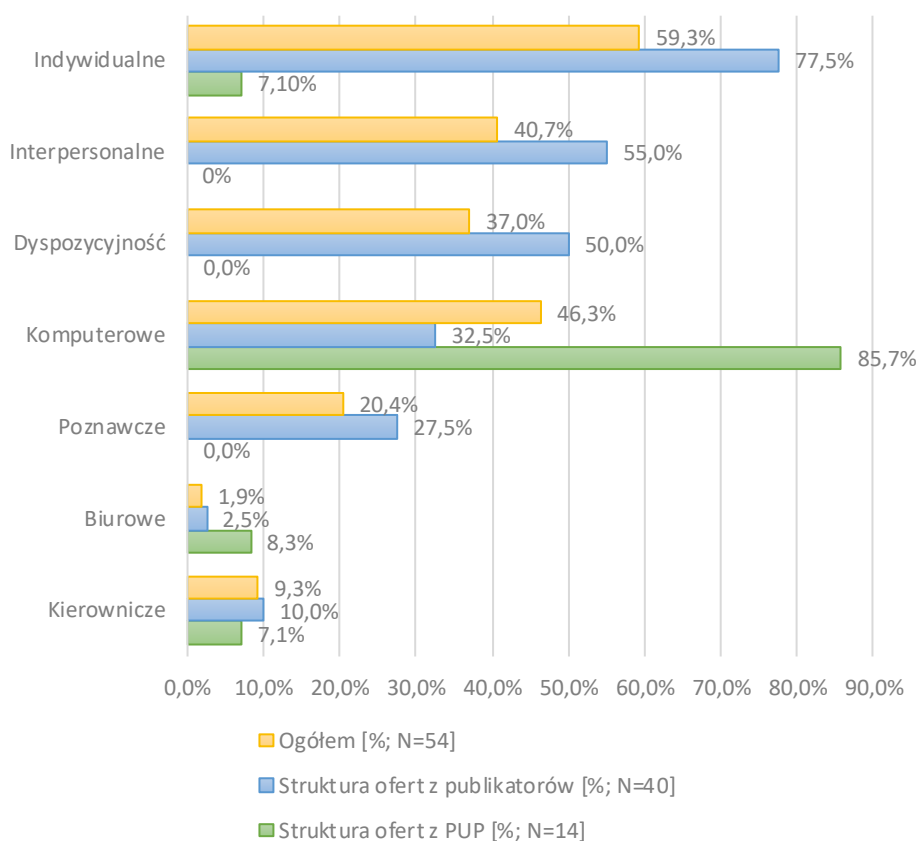
Wymagane/mile widziane kwalifikacje/uprawnienia zawodowe	Odsetek ofert [%]	Inne wymagania (wymagane/mile widziane licencje, ukończone kursy)	Odsetek ofert [%]
Do obsługi maszyn/urządzeń	16,7%	Książeczka sanitarno-epidemiologiczna	50,0%
Do przewozu materiałów/osób	16,7%	Kurs obsługi kasy fiskalnej	25,0%
Umiejętność czytania dokumentacji i rysunków technicznych	16,7%	Ukończony kurs kosmetyki lub wizażu	6,2%
Do kierowania wózkiem widłowym	13,3%	Uprawnienia SEP do 1 KV	6,2%
Pedagogiczne	4,4%	Karta kierowcy, Świadectwo kwalifikacji zawodowej	6,2%
Przeciwpożarowe	2,2%	Zaświadczenie o niekaralności (w momencie zatrudnienia)	6,2%

Zapotrzebowanie na kompetencje

Podmioty poszukujące pracowników w powiecie mławskim umieściły informację na temat oczekiwanych kompetencji w 17,9% ogłoszeń (6,7% ogłoszeń z PUP i 26,3% ogłoszeń z publikatorów). Od kandydatów oczekuje się przede wszystkim kompetencji indywidualnych, w skład których wchodzi m.in. zaangażowanie, dokładność, samodzielność, pozytywne nastawienie do pracy, czy odporność na stres. Należy zauważyć, że w przypadku pracodawców korzystających z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy najczęściej pożądaną grupą kompetencji były komputerowe.

Kompetencje ogółem najczęściej wskazywane w ogłoszeniach to dyspozycyjność czasowa, komunikatywność, dokładność, staranność, skrupulatność oraz obsługa komputera w stopniu podstawowym.

Rysunek 3. Zapotrzebowanie na kompetencje

37,0% zgromadzonych ofert zawierało w treści wymóg dyspozycyjności kandydata, takie treści pojawiły się jedynie w publikatorach, za to w żadnym ogłoszeniu z PUP (13,16% ogłoszeń

z publikatorów). Pogłębiona analiza ujawniła, że oczekiwano tutaj przede wszystkim dyspozycyjności czasowej związanej z elastycznością czasu pracy. W poniższej tabeli wartości procentowe nie sumują się do 100%. Wynika to z faktu, iż w 0,3% przypadków (N=1) wskazano więcej niż jedną formę wymaganej dyspozycyjności.

Tabela 9. Wymagana dyspozycyjność

Wymagana dyspozycyjność	Ogółem [%; N=20]
Czasowa – elastyczność czasu pracy	100,0%
Wyjazdowa – gotowość do wyjazdów służbowych	5,0%
Lokalizacyjna – gotowość do relokacji	0,0%

Oferowane warunki zatrudnienia

Analizą objęto także informacje najistotniejsze z punktu widzenia osób poszukujących pracy, dotyczące proponowanej formy zatrudnienia, wymiaru czasu pracy, wynagrodzenia i innych korzyści pozapłacowych. 15,2% ogłoszeń o wolnych miejscach pracy zawierało informację na temat ofertowanej formy zatrudnienia (0,7% ogłoszeń z PUP i 29,6% z publikatorów). 71,7% z nich dotyczyło zarobkowania na podstawie umowy o pracę. Propozycję umowy cywilno-prawnej (zlecenie, o dzieło) zidentyfikowano w 28,3% przypadków. Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających tę informację, dane przedstawione zostały dla ogółu.

Tabela 10. Proponowana forma zatrudnienia

Proponowana forma zatrudnienia	Ogółem [%; N=46]
umowa cywilno-prawna (o dzieło, zlecenie)	28,3%
umowa o pracę bez określenia rodzaju	21,7%
umowa o pracę na czas nieokreślony	23,9%
umowa o pracę na czas określony	17,4%
umowa o pracę na okres próbny	4,3%
umowa o pracę tymczasową	4,3%

Podmioty poszukujące pracowników proponowały zwykle zatrudnienie w wymiarze pełnego etatu. Oferty pracy w wymiarze części etatu nie wystąpiły. Należy także zaznaczyć, że jakakolwiek informacja na temat proponowanego wymiaru zatrudnienia dotyczyła 11,9% zgromadzonych ofert (0,67% ogłoszeń z PUP i 23,0% ogłoszeń z publikatorów). Ze względu na niewielką liczbę ogłoszeń z powiatowego urzędu pracy zawierających tę informację, dane przedstawione zostały dla ogółu.

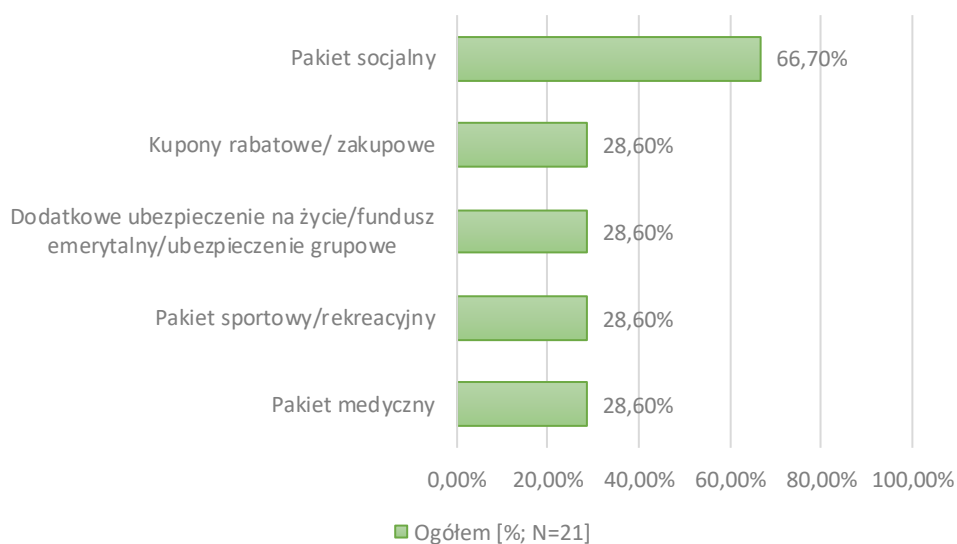
Tabela 11. Proponowany wymiar zatrudnienia

Proponowany wymiar zatrudnienia	Odsetek ofert [%]
Pełen etat	88,9%
Część etatu	0,0%
Inne	11,1%

W treści 50,7% ogłoszeń (2,6% ogłoszeń z publikatorów i 99,3% ogłoszeń z PUP) odnotowano kwotę proponowanego wynagrodzenia. Na podstawie zgromadzonych ofert ustalono kwotę średniego wynagrodzenia. W powiecie mławskim wyniosła ona 2351,4 złotych.

Pracodawcy coraz częściej korzystają z możliwości zapewnienia swoim pracownikom dodatkowych korzyści pozapłacowych. Zaliczyć można do nich m.in. pakiety medyczne i rekreacyjne, dofinansowanie szkoleń, dodatkowe ubezpieczenia i pakiety socjalne. W treści 7% zgromadzonych ogłoszeń pojawiły się informacje o dodatkowych korzyściach związanych z zatrudnieniem, w tym wyłącznie w ogłoszeniach pochodzących z publikatorów. Wśród ogłoszeń z PUP nie oferowano żadnych korzyści pozapłacowych. Najczęściej oferowano: pakiet socjalny; pakiet medyczny; pakiet sportowy/rekreacyjny; dodatkowe ubezpieczenie na życie/fundusz emerytalny/ubezpieczenie grupowe.

Rysunek 4. Najczęściej proponowane korzyści pozapłacowe

Perspektywa ponadlokalna

Na tle pozostałych podregion Ciechanowski wyróżnia się szczególnie wysokim potencjałem zatrudnienia w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Najbardziej poszukiwanymi pracownikami są natomiast robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Tabela 12. Perspektywa ponadlokalna

Podregion	Liczba ofert pracy objętych analizą	Sekcja z największym potencjałem zatrudnienia	Najbardziej poszukiwana grupa wielka zawodów
Warszawa	4542	budownictwo	Pracownicy
Radomski	1916	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Warszawski Wschodni	2365	przetwórstwo przemysłowe	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Warszawski Zachodni	4223	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	pracownicy usług i sprzedawcy
Ciechanowski	1719	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Płocki	1070	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Ostrołęcki	1433	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
Siedlecki	1267	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy